Limbaje de programare

Introducere. Recursivitate

Marius Minea

24 septembrie 2012

Programarea necesită

Atenție

Precizie – limbajul are regulile lui

Înțelegere – *întrebați dacă e neclar!*

Gândire – rezolvăm probleme (noi)

Exercițiu – *acasă* și în laborator

Despre limbajul C

dezvoltat în 1972 la *AT&T Bell Laboratories* de Dennis Ritchie
asociat cu sistemul de operare UNIX și utilitarele acestuia
(C dezvoltat inițial sub UNIX, apoi UNIX a fost rescris în C)
Brian Kernighan, Dennis Ritchie: The C Programming Language (1978)

Limbaj vechi, dar în evoluție
standardul ANSI C, 1989 (American National Standards Institute)
apoi standardul ISO 9899 (versiuni: C90, C99, C11 - curentă)

Despre limbajul C

dezvoltat în 1972 la *AT&T Bell Laboratories* de Dennis Ritchie
asociat cu sistemul de operare UNIX și utilitarele acestuia
(C dezvoltat inițial sub UNIX, apoi UNIX a fost rescris în C)
Brian Kernighan, Dennis Ritchie: The C Programming Language (1978)

Limbaj vechi, dar în evoluție
standardul ANSI C, 1989 (American National Standards Institute)
apoi standardul ISO 9899 (versiuni: C90, C99, C11 - curentă)

De ce folosim C?
versatil: acces direct la reprezentarea binară a datelor, libertate în lucrul cu memoria, bună interfață cu hardware
matur, bază mare de cod (biblioteci pentru multe scopuri)
eficient: compilatoare bune, generează cod compact, rapid

ATENȚIE: foarte ușor de făcut *erori*!

Calcule, funcții și programe

Un program

citește *date de intrare*

le *prelucrează* prin *calcule* (matematice)

produce (scrie) niște *rezultate*

Calcule, funcții și programe

Un program
- *citește* *date de intrare*
- le *prelucrează* prin *calcule* (matematice)
- *produce* (scrie) niște *rezultate*

În matematică, exprimăm calculele prin *funcții*:
- *cunoaștem* funcții predefinite (sin, cos, etc.)
- *definim* funcții noi (pentru problema dată)
- *combinăm* funcțiile existente și definite de noi
- le *folosim* într-o anumită ordine

La fel folosim funcțiile în programare.

Funcții în matematică și în C

Ridicarea la pătrat pentru întregi:

$$sqr : \mathbb{Z} \to \mathbb{Z}$$

$$sqr(x) = x \cdot x$$

tipul funcției | numele funcției | tipul și numele parametrului

```
int sqr(int x)
{
  return x * x;
}
```

Funcții în matematică și în C

Ridicarea la pătrat pentru întregi:

$$sqr : \mathbb{Z} \to \mathbb{Z}$$

$$sqr(x) = x \cdot x$$

tipul funcției — numele funcției — tipul și numele parametrului

```
int sqr(int x)
{
  return x * x;
}
```

Definiția unei funcții conține:

antetul funcției, care specifică: domeniul de valori (întregi), numele funcției (`sqr`) și parametrii acesteia (întregul `x`)

corpul funcției, cu `{ }`: aici, o singură *instrucțiune* (`return`), cu o *expresie* care dă valoarea funcției (pornind de la parametri)

Limbajul are *reguli* precise de scriere (*sintaxa*):

elementele se scriu într-o anumită *ordine*;

se folosesc *separatori* pentru a le delimita precis: `( )` `;` `{ }`

O a doua funcție

Ridicarea la pătrat pentru numere *reale*

$$sqrf : IR \to IR$$

$$sqrf(x) = x \cdot x$$

```
float sqrf(float x)
{
  return x * x;
}
```

Alt domeniu de definiție și de valori (reali) $\Rightarrow$ altă funcție
(chiar și operația `*` e alta, fiind definită pe altă mulțime)

Pentru a o deosebi în program de `sqr` trebuie să-i dăm alt nume.

O a doua funcție

Ridicarea la pătrat pentru numere *reale*

$$sqrf : IR \to IR$$

$$sqrf(x) = x \cdot x$$

```
float sqrf(float x)
{
  return x * x;
}
```

Alt domeniu de definiție și de valori (reali) $\Rightarrow$ altă funcție
(chiar și operația `*` e alta, fiind definită pe altă mulțime)
Pentru a o deosebi în program de `sqr` trebuie să-i dăm alt nume.

Cuvintele `int`, `float` denotă *tipuri*.

Un *tip* e o *mulțime de valori* împreună cu un *set de operații*
permise pentru aceste valori.

Pentru reali, e preferabil tipul `double` (dublă precizie)
(folosit și de funcțiile standard: `sin`, `cos`, `exp`, etc.)

Întregi și reali

Tipurile numerice diferă între C și matematică.

În matematică, $\mathbb{Z} \subset IR$, ambele sunt infinite, IR e densă.

În C, `int`, `float`, `double` sunt tipuri finite; realii au precizie finită.

Constantele numerice au tip determinat de modul de scriere:

2 e un întreg, `2.0` e un real

putem scrie un real în notație științifică: `1.0e-3` în loc de `0.001`

sunt echivalente scrierile `1.0` și `1.` respectiv `0.1` și `.1`

Operații matematice

`+ - * /` Înmulțirea trebuie scrisă explicit!
nu putem scrie $2x$, ci `2 * x` (sau `x * 2`)

Unele operații sunt diferite pentru întregi și reali:

Împărțirea întreagă e *împărțire cu rest* !!!

`7 / 2` dă valoarea 3, dar `7.0 / 2.0` dă valoarea `3.5`

`-7 / 2` dă valoarea -3, la fel cu `-(7 / 2)`

Operații matematice

`+  -  *  /`

Înmulțirea trebuie scrisă explicit!
nu putem scrie $2x$, ci `2 * x` (sau `x * 2`)

Unele operații sunt diferite pentru întregi și reali:

Împărțirea întreagă e *împărțire cu rest* !!!

`7 / 2` dă valoarea `3`, dar `7.0 / 2.0` dă valoarea `3.5`

`-7 / 2` dă valoarea `-3`, la fel cu `-(7 / 2)`

Operatorul *modulo* (scris %) e definit doar pentru întregi.

`9 / 5 = 1`	`9 % 5 = 4`	`9 / -5 = -1`	`9 % -5 = 4`
`-9 / 5 = -1`	`-9 % 5 = -4`	`-9 / -5 = 1`	`-9 % -5 = -4`

Semnul restului e același cu semnul deîmpărțitului.

Ecuația împărțirii cu rest: `a = a / b * b + a % b`

Puțină terminologie

Cuvinte cheie: au un înțeles predefinit (nu poate fi schimbat)
Exemple: instrucțiuni (`return`), tipuri (`int`, `float`, `double`), etc.

Puțină terminologie

Cuvinte cheie: au un înțeles predefinit (nu poate fi schimbat)
Exemple: instrucțiuni (`return`), tipuri (`int`, `float`, `double`), etc.

Identificatori (de ex. `sqr`, `x`) aleși de programator pentru a denumi funcții, parametri, variabile, etc.

Un identificator e o secvență de caractere formată din litere (mari și mici), liniuța de subliniere `_` și cifre, care nu începe cu o cifră și nu este un cuvânt cheie.
Exemple: `x3`, `a12_34`, `_exit`, `main`, `printf`, `int16_t`

Puțină terminologie

Cuvinte cheie: au un înțeles predefinit (nu poate fi schimbat)
Exemple: instrucțiuni (`return`), tipuri (`int`, `float`, `double`), etc.

Identificatori (de ex. `sqr`, `x`) aleși de programator pentru a denumi funcții, parametri, variabile, etc.

Un identificator e o secvență de caractere formată din litere (mari și mici), liniuța de subliniere `_` și cifre, care nu începe cu o cifră și nu este un cuvânt cheie.
Exemple: `x3, a12_34, _exit, main, printf, int16_t`

Constante (întreg: `-2`; real: `3.14`; caracter: `'a'`, șir: `"a"`)

Puțină terminologie

Cuvinte cheie: au un înțeles predefinit (nu poate fi schimbat)
Exemple: instrucțiuni (`return`), tipuri (`int`, `float`, `double`), etc.

Identificatori (de ex. `sqr`, `x`) aleși de programator pentru a denumi funcții, parametri, variabile, etc.

Un identificator e o secvență de caractere formată din litere (mari și mici), liniuța de subliniere `_` și cifre, care nu începe cu o cifră și nu este un cuvânt cheie.
Exemple: `x3, a12_34, _exit, main, printf, int16_t`

Constante (întreg: `-2`; real: `3.14`; caracter: `'a'`, șir: `"a"`)

Semne de punctuație, cu diverse semnificații:

`*` e un operator

`;` delimitează sfârșitul unei instrucțiuni

parantezele `( )` grupează parametrii funcției sau o subexpresie

acoladele `{ }` grupează instrucțiuni sau declarații

Funcții cu mai mulți parametri

Exemplu: discriminantul ecuației de gradul II: $a \cdot x^2 + b \cdot x + c = 0$

```
float discrim(float a, float b, float c)
{
  return b * b - 4 * a * c;
}
```

Între parantezele rotunde ( ) din antetul funcției putem specifica oricâți parametri, fiecare cu tipul propriu, separați prin virgulă.

Apelul de funcție

Până acum, am *definit* funcții, fără să le folosim.
Valoarea unei funcții poate fi *folosită* într-o expresie.
Sintaxa: ca în matematică: *funcție(param, param, ⋯ , param)*
Exemplu: în discriminant, puteam folosi funcția `sqrf`:

```
return sqrf(b) - 4 * a * c;
```

Apelul de funcție

Până acum, am *definit* funcții, fără să le folosim.
Valoarea unei funcții poate fi *folosită* într-o expresie.
Sintaxa: ca în matematică: *funcție(param, param, ⋯ , param)*
Exemplu: în discriminant, puteam folosi funcția `sqrf`:

```
    return sqrf(b) - 4 * a * c;
```

Sau, folosind funcția `sqr` dinainte putem defini:

```
int cube(int x)
{
  return x * sqr(x);
}
```

Apelul de funcție

Până acum, am *definit* funcții, fără să le folosim.
Valoarea unei funcții poate fi *folosită* într-o expresie.
Sintaxa: ca în matematică: *funcție(param, param, ⋯ , param)*
Exemplu: în discriminant, puteam folosi funcția `sqrf`:

```
return sqrf(b) - 4 * a * c;
```

Sau, folosind funcția `sqr` dinainte putem defini:

```
int cube(int x)
{
  return x * sqr(x);
}
```

IMPORTANT: înainte de a folosi orice identificator (nume) în C, el trebuie să fie *declarat* (trebuie să știm ce reprezintă)
⇒ Exemplele sunt corecte dacă `sqrf` respectiv `sqr` sunt definite *înainte* de `discrim`, respectiv `cube` în program.

Un prim program C

```
int main(void)
{
  return 0;
}
```

Cel mai mic program: nu face nimic !

Orice program conține functia *main* și e executat prin apelarea ei (programul poate conține și alte funcții)

În acest caz: funcția nu are parametri (`void`)
`void` e un cuvânt cheie pentru tipul vid (fără nici un element)

În standard: `main` returnează sistemului de operare un cod întreg (convenție: 0 pt. terminare cu succes, $\neq$ 0 pt. cod de eroare)

Un program comentat

```
/* Acesta este un comentariu */
int main(void)  // comentariu pana la capat de linie
{
  /* Acesta e un comentariu pe mai multe linii
    obisnuit, aici vine codul programului */
  return 0;
}
```

Programele pot conține comentarii, înscrise între `/*` și `*/`
sau începând cu `//` și terminându-se la capătul liniei
Orice conținut între aceste caractere nu are nici un efect asupra generării codului și execuției programului

Un program comentat

```
/* Acesta este un comentariu */
int main(void)  // comentariu pana la capat de linie
{
  /* Acesta e un comentariu pe mai multe linii
    obisnuit, aici vine codul programului */
  return 0;
}
```

Programele pot conține comentarii, înscrise între `/*` și `*/`
sau începând cu `//` și terminându-se la capătul liniei
Orice conținut între aceste caractere nu are nici un efect asupra generării codului și execuției programului
Programele *trebuie* comentate

- pentru ca un cititor să le înțeleagă (alții, sau noi, mai târziu)
- ca documentație și specificație: funcționalitate, restricții, etc.
- ce reprezintă parametrii funcțiilor, rezultatul, variabilele,
- ce condiții trebuie îndeplinite, cum se comportă la eroare

Tipărirea (scrierea)

```
#include <stdio.h>
int main(void)
{
  printf("hello, world!\n");    // tipareste un text
  return 0;
}
```

`printf` (de la "print formatted"): o funcție standard

- nu este *instrucțiune* sau *cuvânt cheie*
- e apelată aici cu un parametru șir de caractere
- constantele șir de caractere: incluse între ghilimele `" "`

`\n` este notația pentru caracterul de linie nouă

Tipărirea (scrierea)

```
#include <stdio.h>
int main(void)
{
  printf("hello, world!\n");    // tipareste un text
  return 0;
}
```

`printf` (de la "print formatted"): o funcție standard

- nu este *instrucțiune* sau *cuvânt cheie*
- e apelată aici cu un parametru șir de caractere
- constantele șir de caractere: incluse între ghilimele `" "`

`\n` este notația pentru caracterul de linie nouă

Prima linie e o *directivă de preprocesare*, include fișierul `stdio.h` cu *declarațiile* funcțiilor standard de intrare / ieșire

Declarația = tip, nume, parametri: necesare pentru folosire

Implementarea (codul obiect, compilat): într-o bibliotecă din care compilatorul ia cele necesare la generarea programului executabil

Tipărirea de numere

```
#include <math.h>
#include <stdio.h>
int main(void)
{
  printf("cos(0) = ");
  printf("%f", cos(0));
  return 0;
}
```

```
#include <stdio.h>
int sqr (int x) { return x * x; }
int main(void)
{
  printf("2 ori -3 la patrat e ");
  printf("%d", 2 * sqr(-3));
  return 0;
}
```

Pentru a tipări valoarea unei expresii, `printf` ia două argumente:

– un șir de caractere (specificator de format):
  `%d` (întreg, *decimal*), `%f` (real, *floating point*)

– expresia, al cărei tip trebuie să fie compatibil cu cel indicat

(verificarea cade în sarcina programatorului !!!)

Secvențierea: instrucțiunile unei funcții se execută *una după alta*

Excepții: instrucțiunea `return` încheie execuția funcției
  (după ea nu se mai execută nimic)

Funcții definite pe cazuri

$$abs : \mathbb{Z} \to \mathbb{Z} \qquad abs(x) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & \text{altfel} \end{cases}$$

Cu cele învățate pâna acum, nu putem defini această funcție în C.

Valoarea funcției nu e dată de o singură expresie, ci de una din două expresii diferite (x sau -x), depinzând de o condiție ($x \geq 0$)

$\Rightarrow$ În limbaj, trebuie să putem *decide* valoarea luată de expresie în funcție de valoarea unei *condiții* (adevărat/fals)

Operatorul condițional ? : în C

Expresia conditională în C are sintaxa: *condiție* ? *expr1* : *expr2*
– dacă condiția e adevărată, se evaluează doar *expr1*, și întreaga expresie ia valoarea acesteia
– dacă e falsă, se evaluează doar *expr2* și întreaga expresie ia valoarea acesteia

```
int abs(int x)
{
  return x >= 0 ? x : -x;        // operator minus unar
}
```

Operatorii de comparație: == (egalitate), != (diferit), <, <=, >, >=

IMPORTANT! Testul de egalitate în C e == și nu = simplu !!!

Funcția `abs` există ca funcție standard, declarată în `stdlib.h`

Funcții definite pe mai mult de două cazuri

$$sgn : \mathbb{Z} \to \{-1, 0, 1\} \qquad sgn(x) = \begin{cases} -1 & x < 0 \\ 0 & x = 0 \\ 1 & x > 0 \end{cases}$$

Nu putem transcrie funcția direct în C
(operatorul condițional permite doar decizia cu *două* ramuri
(adevărat/fals), nu cu mai multe condiții / ramuri)
$\Rightarrow$ trebuie să descompunem decizia asupra valorii lui x
$\Rightarrow$ *descompunerea în subprobleme* mai mici:
principiu *foarte important* în rezolvarea de probleme
Rescriem funcția cu o singură decizie în fiecare punct:

$$sgn(x) = \begin{cases} \text{dacă } x < 0 & -1 \\ \text{altfel } (x \geq 0) & \begin{cases} \text{dacă } x = 0 & 0 \\ \text{altfel } (x > 0) & 1 \end{cases} \end{cases}$$

Scrierea unei funcții pe mai multe cazuri în C

$$sgn(x) = \begin{cases} \text{dacă } x < 0 & -1 \\ \text{altfel } (x \geq 0) & \begin{cases} \text{dacă } x = 0 & 0 \\ \text{altfel } (x > 0) & 1 \end{cases} \end{cases}$$

```
int sgn (int x)
{
  return x < 0 ? -1
               : x == 0 ? 0 : 1;
}
```

Putem grupa arbitrar de mulți operatori `?` `:`
expr1 și *expr2* pot fi la rândul lor expresii condiționale
O expresie scrisă corect are un `:` pentru fiecare `?`

Descompunerea în subprobleme mai simple

Minimul a două numere reale se poate scrie simplu:

```
double min2(double x, double y) {
  return x < y ? x : y;
}
```

Pentru minimul a *trei* numere, comparațiile directe se complică:

$$min3(x,y,z) = \begin{cases} \text{dacă } x < y & \begin{cases} \text{dacă } x < z & \mathbf{x} \\ \text{altfel } (x \geq z) & \mathbf{z} \end{cases} \\ \text{altfel } (x \geq y) & \begin{cases} \text{dacă } y < z & \mathbf{y} \\ \text{altfel } (y \geq z) & \mathbf{z} \end{cases} \end{cases}$$

Se repetă structura funcției `min2` $\Rightarrow$ putem gândi mai simplu:
Rezultatul e minimul între minimul primelor două și al treilea.
$\Rightarrow$ folosim direct funcția dinainte *fără a mai despărți* pe cazuri.

```
double min3(double x, double y, double z) {
  return min2(min2(x, y), z);    // sau min2(x, min2(y,z))
}
```

Să înțelegem: apelul de funcție

Programul dat calculează $x^6 = (x \cdot x^2)^2$

```
#include <stdio.h>
int sqr(int x) {
  printf("Patratul lui %d e %d\n", x, x*x);
  return x * x;
}
int main(void) {
  printf("2 la a 6-a e %d\n", sqr(2 * sqr(2)));
  return 0;
}
```

În ce ordine se scrie pe ecran ?

```
Patratul lui 2 e 4
Patratul lui 8 e 64
2 la a 6-a e 64
```

Să înțelegem: apelul de funcție

În C, transmiterea parametrilor la funcții se face *prin valoare*.

se *evaluează* (calculează valoarea) toate argumentele funcției
valorile se atribuie la *parametrii formali* (numele din def. fct.)
apoi se începe execuția funcției cu aceste valori

Să înțelegem: apelul de funcție

În C, transmiterea parametrilor la funcții se face *prin valoare*.

- se *evaluează* (calculează valoarea) toate argumentele funcției
- valorile se atribuie la *parametrii formali* (numele din def. fct.)
- apoi se începe execuția funcției cu aceste valori

Programul începe cu execuția lui `main`, deci apelul la `printf`

Funcția `printf` are nevoie de valoarea argumentelor sale.

- valoarea primului argument se știe (o *constantă șir*)
- pentru al doilea argument trebuie apelat: `sqr(2 * sqr(2))`
  - la rândul lui, `sqr` exterior are nevoie de valoarea argumentului `2 * sqr(2)`, pentru care trebuie apelat întâi `sqr(2)`

$\Rightarrow$ ordinea apelurilor: `sqr(2)`, apoi `sqr(8)`, apoi `printf` din `main`

Să înțelegem CORECT apelul de funcție

Cum NU se face în C (deși ne-am putea închipui ...)

Funcția NU începe execuția fără să aibă argumentele calculate

`printf` ar tipări `2 la puterea 6 e` , apoi îi trebuie valoarea

ar apela `sqr` exterior care scrie `Patratul lui`, apoi îi trebuie `x`

ar apela `sqr(2)` care scrie `Patratul lui 2 e 4`, returnează `4`,

etc.

Să înțelegem CORECT apelul de funcție

Cum NU se face în C (deși ne-am putea închipui ...)

Funcția NU începe execuția fără să aibă argumentele calculate
printf ar tipări 2 la puterea 6 e , apoi îi trebuie valoarea
ar apela sqr exterior care scrie Patratul lui, apoi îi trebuie x
ar apela sqr(2) care scrie Patratul lui 2 e 4, returnează 4,
etc.

NU se substituie *expresiile* argument pentru parametrii funcției
din printf s-ar apela sqr exterior cu *expresia* 2 * sqr(2)
pentru (2*sqr(2))*(2*sqr(2)) s-ar apela sqr(2) de două ori

$\Rightarrow$ În C, o funcție calculează numai cu *valori*, niciodată cu *expresii*

Recursivitate

Recursivitate: definiție, exemple

Din matematică cunoaștem *șiruri recurente*:

progresie aritmetică:

$$\begin{cases} x_0 = b & \text{(adică: } x_n = b \text{ pentru } n = 0\text{)} \\ x_n = x_{n-1} + r & \text{pentru } n > 0 \end{cases}$$

Exemplu: $1, 4, 7, 10, 13, \ldots$ ($b = 1$, $r = 3$)

Recursivitate: definiție, exemple

Din matematică cunoaștem *șiruri recurente*:

progresie aritmetică:

$$\begin{cases} x_0 = b & \text{(adică: } x_n = b \text{ pentru } n = 0\text{)} \\ x_n = x_{n-1} + r & \text{pentru } n > 0 \end{cases}$$

Exemplu: $1, 4, 7, 10, 13, \ldots$ ($b = 1$, $r = 3$)

progresie geometrică:

$$\begin{cases} x_0 = b & \text{(adică: } x_n = b \text{ pentru } n = 0\text{)} \\ x_n = x_{n-1} \cdot r & \text{pentru } n > 0 \end{cases}$$

Exemplu: $3, 6, 12, 24, 48, \ldots$ ($b = 3$, $r = 2$)

Nu calculează x_n *direct*, ci *din aproape în aproape*, folosind x_{n-1}.

Recursivitate: definiție, exemple

Din matematică cunoaștem *șiruri recurente*:

progresie aritmetică:

$$\begin{cases} x_0 = b & \text{(adică: } x_n = b \text{ pentru } n = 0\text{)} \\ x_n = x_{n-1} + r & \text{pentru } n > 0 \end{cases}$$

Exemplu: $1, 4, 7, 10, 13, \ldots$ $(b = 1,\ r = 3)$

progresie geometrică:

$$\begin{cases} x_0 = b & \text{(adică: } x_n = b \text{ pentru } n = 0\text{)} \\ x_n = x_{n-1} \cdot r & \text{pentru } n > 0 \end{cases}$$

Exemplu: $3, 6, 12, 24, 48, \ldots$ $(b = 3,\ r = 2)$

Nu calculează x_n *direct*, ci *din aproape în aproape*, folosind x_{n-1}.

O noțiune e *recursivă* dacă e *folosită în propria sa definiție*.

Exercițiu: scrieți relațiile pentru: combinări C_n^k, șirul Fibonacci, ...

Recursivitate: definiție, exemple

Recursivitatea e fundamentală în informatică:
reduce o problemă la un caz mai simplu al *aceleiași* probleme

obiecte: un *șir* e $\begin{cases} \text{un singur element} & \bigcirc \\ \text{un element urmat de un } \textit{șir} & \bigcirc\overbrace{\bigcirc\bigcirc\bigcirc}^{\text{șir}} \end{cases}$

ex. cuvânt (șir de litere); număr (șir de cifre zecimale)

Recursivitate: definiție, exemple

Recursivitatea e fundamentală în informatică:
reduce o problemă la un caz mai simplu al *aceleiași* probleme

obiecte: un *șir* e $\begin{cases} \text{un singur element} & \bigcirc \\ \text{un element urmat de un } \textit{șir} & \bigcirc\overbrace{\bigcirc\bigcirc\bigcirc}^{\text{șir}} \end{cases}$

ex. cuvânt (șir de litere); număr (șir de cifre zecimale)

acțiuni: un *drum* e

$\begin{cases} \text{un pas} & \longrightarrow \\ \text{un } \textit{drum} \text{ urmat de un pas} & \overbrace{\longrightarrow\longrightarrow\longrightarrow}^{\text{drum}}\longrightarrow \end{cases}$

ex. parcurgerea unei căi într-un graf

Recursivitate: definiție, exemple

Recursivitatea e fundamentală în informatică:
reduce o problemă la un caz mai simplu al *aceleiași* probleme

obiecte: un *șir* e $\begin{cases} \text{un singur element} & \bigcirc \\ \text{un element urmat de un } \textit{șir} & \bigcirc\overbrace{\bigcirc\bigcirc\bigcirc}^{\text{șir}} \end{cases}$

ex. cuvânt (șir de litere); număr (șir de cifre zecimale)

acțiuni: un *drum* e

$\begin{cases} \text{un pas} & \longrightarrow \\ \text{un } \textit{drum} \text{ urmat de un pas} & \overbrace{\longrightarrow\longrightarrow\longrightarrow}^{\text{drum}}\longrightarrow \end{cases}$

ex. parcurgerea unei căi într-un graf

O *expresie*: $\begin{cases} \text{număr } (7) \\ \text{identificator } (\texttt{x}) \\ \textit{expresie} + \textit{expresie} \\ \textit{expresie} - \textit{expresie} \\ (\ \textit{expresie}\ ), \text{ etc} \end{cases}$

Exemplu: funcția putere

$$x^n = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ x \cdot x^{n-1} & \text{altfel } (n > 0) \end{cases}$$

```
#include <stdio.h>
double pwr(double x, unsigned n) {
 return n==0 ? 1 : x * pwr(x, n-1);
}
int main(void) {
  printf("-2 la 3 = %f\n", pwr(-2.0, 3));
  return 0;
}
```

Exemplu: funcția putere

$$x^n = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ x \cdot x^{n-1} & \text{altfel } (n > 0) \end{cases}$$

```
#include <stdio.h>
double pwr(double x, unsigned n) {
 return n==0 ? 1 : x * pwr(x, n-1);
}
int main(void) {
  printf("-2 la 3 = %f\n", pwr(-2.0, 3));
  return 0;
}
```

Tipul `unsigned` reprezintă întregi fără semn (numere naturale)

Antetul funcției `pwr` reprezintă o *declarație* a ei
deci putem folosi funcția în propriul corp (apelul recursiv)

Chiar dacă scriem `pwr(-2, 3)`, *întregul* `-2` va fi *convertit la real*,
(se cunoaște tipul declarat pentru fiecare parametru)

Mecanismul apelului recursiv

Funcția `pwr` face două calcule:
– un *test* (`n == 0` ? *cazul de bază* ?) dacă da, returnează `1`
– altfel, o *înmulțire*; operandul drept necesită un *nou apel, recursiv*

```
pwr(5, 3)
      apel↓ ↑125
          5 * pwr(5, 2)
                apel↓ ↑25
                    5 * pwr(5, 1)
                          apel↓ ↑5
                              5 * pwr(5, 0)
                                    apel↓ ↑1
                                       1
```

Mecanismul apelului recursiv (cont.)

În calculul recursiv al funcției putere:

Fiecare apel face *"în cascadă"* *un nou apel*, până la cazul de bază

Fiecare apel execută *același cod*, dar cu *alte date*
(valori proprii pentru parametri)

Ajunși la cazul de bază, toate apelurile *începute* sunt încă *neterminate*
(fiecare mai are de făcut înmulțirea cu rezultatul apelului efectuat)

Revenirea se face *în ordine inversă* apelării
(apelul cu exponent 0 revine primul, apoi cel cu exponent 1, etc.)